

му отрѣжатъ срѣдствата за хранение, хелветитѣ се обърнали назадъ и тръгнали сжщо за Бибракта. Съ приближението имъ, Цезарь испратилъ срѣщу тѣхъ всичката си конница да ги задържи, а самъ въ туй време построилъ цѣлата си армия ¹⁾ на близката планина до Бибракта, въ боенъ рѣдъ. Отпрѣдъ, на полуклона, той турилъ 4-тѣ стари легиона (7-ия, 8-ия, 9-ия и 10-ия) въ 3 линии, а отзадъ на върха на планината — всичкитѣ обози подъ прикритието на двата нови легиона (11-ия и 12-ия), спомагателнитѣ войски и издигнатитѣ отъ тѣхъ укрѣпления. Хелветитѣ, като събрали отзадъ си всичкитѣ обози, сгъстили рѣдоветѣ, отблъснали Цезаровата конница и, като построили фаланга²⁾, прикрита отпрѣдъ, отъ страни и отгорѣ съ костенурка отъ щитове, тръгнали къмъ планината срѣщу 1-та линия на римската армия. Цезарь, като искалъ да докаже на войскитѣ си, че е готовъ напълно да раздѣли съ тѣхъ опасността и да побѣди или умрѣ, слѣзълъ отъ коня си и го испратилъ назадъ; примѣра му послѣдвали всички окръжавши го и всички частни началници въ войската. Слѣдъ това 4-тѣ прѣдни легиона, като испунали дротичитѣ си, стрѣмително се спуснали отъ планината, съ мечове въ ржка, срѣщу хелветитѣ. Завързалъ се упоритъ и же-

стокъ ржченъ бой, въ който и двѣтѣ страни дълго се сражавали съ еднаква храбрость, безъ да отстѣпватъ нито една крачка. Най послѣ обаче хелветитѣ били доведени въ разстройство и, като понесли голѣма загуба, изнемощявайки отъ ранитѣ, почнали да отстѣпватъ съ бой въ долината и отъ нея на друга една планина, на 100 крачки отъ първата. Цезарь ги прѣслѣдвалъ, сжщо съ бой, съ 4-тѣ прѣдни легиона въ сжщия боенъ рѣдъ, като оставилъ обозитѣ и 2-та задни легиона на върха на планината. Тъкмо въ туй време, когато 4-тѣ прѣдни легиона се искачвали слѣдъ хелветитѣ на планината, 15.000 боии и тулинги неочаквано нападнали дѣсния флангъ и тила на легионитѣ. Като видѣли това и остѣпавшитѣ хелвети се обърнали назадъ и нападнали римлянитѣ отъ фронта.

Положението на Цезаря било трудно и опасно; но той веднага противупоставилъ 3-та линия срѣщу боиитѣ и тулингитѣ, а 1-та и 2-та срѣщу другитѣ хелвети — и на срѣдъ планината произлѣзълъ повторенъ, упоритъ бой, който се продължавалъ до вечерята. Най послѣ частъ отъ хелветитѣ била принудена да отстѣпва на върха на планината, а другата — къмъ обозитѣ въ политѣ ѝ, и тукъ произлѣзълъ 3-ий, най упоритъ бой, който се продължавалъ късно слѣдъ полунощъ, и се свършилъ съ това, че римлянитѣ завладяли всичкитѣ обози и цѣлия лагеръ на хелветитѣ⁴⁾. Разбити напълно и понесли голѣма загуба, хелветитѣ, на брой вече не по много отъ 130.000 души, се отгъглили съ най голѣма бързина въ противоположна отъ първата посока, а именно къмъ с.-ис. — и, като вървели непрѣстанно денемъ и ноцемъ,

¹⁾ Всичко войски у Цезаря при Бибракта, по думитѣ на Наполеон I имало:

6 легиона пѣхота	36.000 души
Конница	4.000 "
Спомагателни войски отъ 20 до	30.000 "

Всичко отъ 60.000 до 70.000 души

Но числото на спомагателнитѣ войски изглѣжда да бѣде прѣувеличено. Цезарь не означава числото на войскитѣ си; достоверно обаче е това, че той билъ по слабъ отъ хелветитѣ.

²⁾ Спорѣдъ Turpin de Crissé — 2 голѣми фаланги въ 1-а линия и една (15.000 боии и тулинги) въ 2-а, въ видъ на резервъ и за прикритие на обозитѣ.

⁴⁾ Сражението при Бибракта произлѣзло въ първата половина на май по юлианския календаръ (Наполеонъ I).